

Datum: 02 juli 2021
Betreft: Onrust rondom Windpark Midden-Betuwe

Geacht college van B&W Overbetuwe,

Zoals u weet, is er onder bewoners van zowel Overbetuwe als Neder-Betuwe veel onrust rondom de aanleg van het windpark Midden-Betuwe. Deze onrust staat niet op zich, er verschijnen de laatste weken veel berichten in zowel de pers als bij de landelijke politiek over de bouw van windturbines op land. Waarbij de uitspraak van de Raad van State van 30 juni 2021 als een belangrijke keerpunt gezien mag worden.

Hieronder een korte weergave van de actuele ontwikkelingen:

- Op 30 juni 2021 heeft de Raad van State uitspraak gedaan over het bestemmingsplan 'Windpark Delfzijl Uitbreiding 2020'. Het gaat hier over de vraag of het arrest van het Europese Hof van Justitie te Luxemburg inzake de Belgische zaak Nevele er toe leidt dat voor onderdelen van het Nederlandse Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling, die gaan over windturbines, een **uitgebreid milieueffectrapport** gemaakt moet worden of niet. De uitspraak van de hoogste bestuursrechter is duidelijk: de staat moet de milieunormen voor de aanleg van windparken op land opnieuw gaan vaststellen. De aanpak van de Nederlandse overheid aangaande windenergie op land is **in strijd met het Europees recht**, ze heeft een dergelijk milieu-oordeel namelijk nog nooit gemaakt. Deze uitspraak legt ons inziens een bom onder de bouw van nieuwe windmolenparken op land.

<https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/@125920/milieubeoordeling-voor-windturbinenormen/>

- Er zijn serieuze zorgen over **gezondheidsrisico's** van windturbines, dit heeft zeer recent geleid tot oprichting van het Expertisepunt Windenergie en Gezondheid, een samenwerkingsverband van het RIVM en de GGD's. Er zijn namelijk steeds meer aanwijzingen dat er gezondheidsrisico's zijn voor mensen die in de buurt van windparken wonen. Om dit wetenschappelijk aan te tonen, is meer onderzoek nodig. In afwachting van de resultaten van het expertisecentrum van het RIVM zou u moeten kiezen voor bescherming van uw inwoners en het voorzorgprincipe hanteren.

<https://www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/artikel/windmolens-maken-wel-degelijk-ziek.htm>

- Er is momenteel **geen noodzaak** voor nieuwe windparken, we voldoen tot 2030 al aan de landelijke normen die we moeten halen. Dat zeggen verschillende bronnen waaronder Martien Visser, lector Energietransitie aan de Hanzehogeschool Groningen, maar ook directeur Marjan Minnesma van **Urgenda**: *"We hebben op land al genoeg windmolens om de klimaatdoelstellingen te halen. Er zijn genoeg daken en andere harde oppervlakken beschikbaar in Nederland om tegen 2030 de CO2-uitstoot te verminderen met 49 procent. Dat is de doelstelling van het kabinet, in lijn met de afspraken uit het Parijse klimaatakkoord"*. Visser laat in berekeningen zien dat het Nederlandse klimaatdoel van 35 Terawattuur (TWh) duurzame elektriciteitsproductie op land in 2030 al bijna gehaald wordt. Dat maakt de Regionale Energiestrategieën (RES), die gemeenten en provincies opstellen, goeddeels overbodig.

<https://www.nu.nl/economie/6141404/urgenda-wil-minder-productie-van-groene-energie-in-de-vrije-natuur.html?redirect=1>

- Door de **harde ruimtelijke beperkingen** (Betuwelijn en de hoogspanningsleiding Lent - Tiel) is er maar zeer beperkte ruimte aan de noordzijde van de A15 voor het bouwen van windturbines. Hierdoor zijn de windturbines aan de **noordkant** van de A15 **niet rendabel**. De belangrijkste reden hiervoor is de beperking van hoogte van de molens vanwege veiligheidseisen voor de hoogspanningslijn. Burgerwindcoöperatie Betuwewind heeft dit tijdens de laatste gebiedstafel ook laten zien: de vier molens die hier gepland staan behalen niet de 4% rendement die nodig is voor het financieren van het park en het verkrijgen van de SDE++ subsidie. Dhr. Velthoven gaf aan dat hij dit rendement op papier kon opkrikken waardoor hij mogelijk wel genoeg rendement zou hebben voor het verkrijgen van de subsidie. Maar daarmee is de **business case nog geen feit** en blijft er geen geld over voor het gebiedsfonds en voor de afgesproken compensatie voor direct omwonenden. Kortom, met de noordzijde erbij is het onmogelijk om het beste windpark voor omwonenden te creëren, zoals wel door de raad duidelijk is gesteld in onder andere de raadvergadering van 23 februari 2021.
- Tenslotte is het een ongelooflijk **rommeltje** tussen drie **initiatiefnemers**: Maatschap Betuwemolen, Burgerwindcoöperatie Betuwewind en landgoed Hemmen (deze laatste heeft aangegeven om ook windturbines te willen plaatsen op hun grondgebied). Er worden spelletjes gespeeld en op elkaars locaties geaasd. Het gaat maar om twee dingen en dat is macht en geld. Wij als omwonende zijn daar de dupe van. Er wordt niet of nauwelijks met omwonende gesproken over deze ontwikkelingen, waardoor wij nog steeds het gevoel hebben dat we niet serieus worden genomen of geen partij zijn.

Naar aanleiding van deze recente en zeer belangrijke ontwikkelingen vraagt het bewonersplatform u, college van B&W, daarom **met klem** om de plannen voor het windpark Midden-Betuwe on hold te zetten totdat de overheid met nieuwe normen voor onder andere geluidsoverlast en slagschaduw is gekomen, zoals geëist door de hoogste bestuursrechter. Daarna moet worden bepaald of het überhaupt nog mogelijk is om het windpark zo dicht bij de kernen van Zetten, Hemmen, Wely en Dodewaard te bouwen. Niet alleen gezien de uitspraak van de Raad van State van 30 juni jl., maar ook gezien de steeds duidelijkere aanwijzingen dat mensen die dichtbij windparken wonen ernstige gezondheidsschade kunnen ondervinden.

Wat u helpt bij dit te nemen besluit, is het feit dat er momenteel geen noodzaak is om het windpark nu te realiseren: tot 2030 voldoet Nederland aan de doelstellingen.

Namens het Bewonersplatform Midden-Betuwe,
Hoogachtend,

Jan Teisman
Voorzitter